

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
“19” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОДІАГНОСТИКА**

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 0.53 – «Психологія»
Освітня програма ОП «Психологія» (ОС «Бакалавр»)
Факультет: гуманітарно-педагогічний
Розробник: кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології Лариса АФАНАСЕНКО

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Психодіагностика

Психодіагностика - це галузь психології, яка вивчає теорію і практику визначення психологічного діагнозу людини або групи людей. Її метою є збір, аналіз та інтерпретація психологічних даних для встановлення психологічних характеристик індивіда, його здібностей, поведінки та інших психічних особливостей.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ступінь вищої освіти		
Галузь знань:	05 «Соціальні і поведінкові науки»	
Спеціальність:	053 – «Психологія»	
Ступінь вищої освіти	«Бакалавр»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30 год.	12 год
Практичні, семінарські заняття	60 год.	12 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год	156 год
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	6	6

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психодіагностика» є формування у майбутніх психологів діагностичної культури і забезпеченні їх теоретичної та практичної готовності до самостійного проведення психологічної діагностики щодо різноманітних феноменів психіки та у різних сферах суспільної практики; опанування студентами психодіагностикою як наукою і як практичною діяльністю, формування у майбутніх психологів готовності до самостійної кваліфікованої організації та реалізації психодіагностичної практики у різних сферах суспільного життя.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність вирізняти та аналізувати методичні основи психодіагностики; нормативні й психометричні вимоги до психодіагностичних методик.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики;

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі;

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності; ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення у ситуаціях власної професійної діяльності;

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері;

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті;

ЗК9. Здатність працювати в команді, уміння організовувати роботу команди;

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини на різних вікових етапах її розвитку, а також різних груп (у тому числі в контексті організації заходів раннього втручання);

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних;

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження;

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати отримані в ході психодіагностичних та експериментальних досліджень результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту;

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики;

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища в нормі та патології, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, можливості їх коригування у контексті професійних завдань;

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних);

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги;

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, обирати його об'єкт і предмет, скласти програму дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження;

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки;

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника;

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості;

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;

ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л.	пр.	лаб	інд.	ср.		л.	пр.	ла б.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль І. Теоретичні основи психодіагностики.												
Тема 1.1 Вступ до психодіагностики. Історія та витоки виникнення психодіагностики	12	2	4			6	14		2			12
Тема 1.2. Психодіагностика в системі психологічних знань. Особливості практичного впровадження	12	2	4			6	14	2				12
Тема 1.3. Методи психодіагностики та їх класифікація	12	2	4			6	14		2			12
Тема 1.4. Теорія тестової психодіагностики	12	2	4			6	16	2	2			12
Тема 1.5. Психометричні основи психологічної діагностики	12	2	4			6	14	2				12
Разом за змістовим модулем І	60	10	20			30	72	6	6			60
Модуль ІІ. Психодіагностична практика												
Тема 2.1. Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту	12	2	4			6	6					6
Тема 2.2. Діагностика креативності та інтелекту	12	2	4			6	12	2				10
Тема 2.3 Особистісні опитувальники	12	2	4			6	12		2			10
Тема 2.4. Особистісні опитувальники: 16-факторний тест Кеттелла	12	2	4			6	12		2			10
Тема 2.5. Проективний підхід у психодіагностиці	12	2	4			6	12	2				10
Тема 2.6. Психодіагностика міжособистісних відносин	12	2	4			6	10					10
Тема 2.7. Психодіагностика темпераменту	12	2	4			6	10					10
Тема 2.8 Психодіагностика характеру	12	2	4			6	10					10
Тема 2.9 Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості	12	2	4			6	12	2				10
Тема 2.10 Психодіагностика мотивації, цінностей, інтересів, нахилів й спрямованості особистості	12	2	4			6	12		2			10
Разом за змістовим модулем ІІ	120	20	40			60	108	6	6			96

Усього годин	180	30	60			90	180	12	12			156
--------------	-----	----	----	--	--	----	-----	----	----	--	--	-----

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до психодіагностики. Історія та витоки виникнення психодіагностики	2
2	Психодіагностика в системі психологічних знань. Особливості практичного впровадження	2
3	Методи психодіагностики та їх класифікація	2
4	Теорія тестової психодіагностики	2
5	Психометричні основи психологічної діагностики	2
6	Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту	2
7	Діагностика креативності та інтелекту	2
8	Особистісні опитувальники	2
9	Особистісні опитувальники: 16-факторний тест Кеттелла	2
10	Проективний підхід у психодіагностиці	2
11	Психодіагностика міжособистісних відносин	2
12	Психодіагностика темпераменту	2
13	Психодіагностика характеру	2
14	Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості	2
15	Психодіагностика мотивації, цінностей, інтересів, нахилів й спрямованості особистості	2

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до психодіагностики. Історія та витоки виникнення психодіагностики	4
2	Психодіагностика в системі психологічних знань. Особливості практичного впровадження	4
3	Методи психодіагностики та їх класифікація	4
4	Теорія тестової психодіагностики	4
5	Психометричні основи психологічної діагностики	4
6	Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту	4
7	Діагностика креативності та інтелекту	4
8	Особистісні опитувальники	4
9	Особистісні опитувальники: 16-факторний тест Кеттелла	4
10	Проективний підхід у психодіагностиці	4
11	Психодіагностика міжособистісних відносин	4
12	Психодіагностика темпераменту	4
13	Психодіагностика характеру	4
14	Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості	4
15	Психодіагностика мотивації, цінностей, інтересів, нахилів й спрямованості особистості	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до психодіагностики. Історія та витоки виникнення психодіагностики	6
2	Психодіагностика в системі психологічних знань. Особливості практичного впровадження	6
3	Методи психодіагностики та їх класифікація	6
4	Теорія тестової психодіагностики	6
5	Психометричні основи психологічної діагностики	6
6	Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту	6
7	Діагностика креативності та інтелекту	6
8	Особистісні опитувальники	6
9	Особистісні опитувальники: 16-факторний тест Кеттелла	6
10	Проективний підхід у психодіагностиці	6
11	Психодіагностика міжособистісних відносин	6
12	Психодіагностика темпераменту	6
13	Психодіагностика характеру	6
14	Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості	6
15	Психодіагностика мотивації, цінностей, інтересів, нахилів й спрямованості особистості	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, проектів;

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити):*

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проектного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи психодіагностики		
Лекція 1 (за наявності оцінювання)	Вступ до психодіагностики. Історія та витоки виникнення психодіагностики	—
Практична робота 1.		10
Самостійна робота 1.		2
Лекція 2 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика в системі психологічних знань. Особливості практичного впровадження	—
Практична робота 2		10
Самостійна робота 2.		5
Лекція 3 (за наявності оцінювання)	Методи психодіагностики та їх класифікація	—
Практична робота 3		10
Самостійна робота 3.		5
Лекція 4 (за наявності оцінювання)	Теорія тестової психодіагностики	—
Практична робота 4		10
Самостійна робота 4.		5
Лекція 5 (за наявності оцінювання)	Психометричні основи психологічної діагностики	—
Практична робота 5		8
Самостійна робота 5.		5
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психодіагностична практика		
Лекція 6 (за наявності оцінювання)	Діагностика пізнавальних здібностей як складових інтелекту	—
Практична робота 6		6
Самостійна робота 6.		1
Лекція 7 (за наявності оцінювання)	Діагностика креативності та інтелекту	—
Практична робота 7		6
Самостійна робота 7.		1
Лекція 8 (за наявності оцінювання)	Особистісні опитувальники	—
Практична робота 8		6
Самостійна робота 8		1
Лекція 9 (за наявності оцінювання)	Особистісні опитувальники: 16-факторний тест Кеттелла	—
Практична робота 9		6
Самостійна робота 9		1
Лекція 10 (за наявності оцінювання)	Проективний підхід у психодіагностиці	—
Практична робота 10		6
Самостійна робота 10		1
Лекція 11 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика міжособистісних відносин	—
Практична робота 11		6
Самостійна робота 11		1

Лекція 12 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика темпераменту	—
Практична робота 12		6
Самостійна робота 12.		1
Лекція 13 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика характеру	—
Практична робота 13		6
Самостійна робота 13		1
Лекція 14 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості	—
Практична робота 14		6
Самостійна робота 14		1
Лекція 15 (за наявності оцінювання)	Психодіагностика мотивації, цінностей, інтересів, нахилів й спрямованості особистості	—
Практична робота 15		6
Самостійна робота 15		1
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

електронний навчальний курс навчальної дисципліни

<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=312763>

- підручники, навчальні посібники, практикуми;

Данильченко Н., Вертель А. Психодіагностика: практикум. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. 144 с.

URL: <https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/41-4.pdf>

Корнієнко І., Воронова О. Психодіагностика: курс лекцій з дисципліни для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 Психологія. Мукачево: МДУ, 2019. 41 с. URL:

http://dspace.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3433/1/Kornienko_%20Psychodiagnostics_%20course_%20of_%20lectures.pdf

Османова А. М. Співак Л. М. Психодіагностика в клінічній психології: навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2023. 146 с.

URL:

https://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/05/0f/050f8127-e00a-475f-b4d5-52bbda4cfe7a/osmanovapsikhodiagnostika_v_klinichnii_psikhologiyi_posib.pdf

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Багрій В., Католик Г. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с.
2. Мазяр О. В. Психодіагностика та скринінг психічного здоров'я з основами психометрики. Житомир: Видво ЖДУ, 2023. 117 с.
3. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики: навчальний посібник для студентів вищих навч. закл. Київ, 2012. 464 с.
4. Любіна Л.А., Борисюк А.С., Радчук В.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Чернівці, 2018. 276 с.
5. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. К.: Університетська книга, 2023. 440 с.
6. Чала Ю., Шахрайчук А. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.
7. Чумак О. А., Товстуха О.М. Психодіагностика: навчально-методичний посібник для організації навчальної роботи з курсу психодіагностики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою 053 «Психологія». Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. 121 с.

Допоміжна

1. Галян І. М. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2011. 464 с.
2. Голярдик Н. А., Купчишина В. Ч. Психодіагностика: навчально-методичний посібник. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2021. 52 с.
3. Злишков В. Л., Лукомська С. О., Федан О. В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ: Педагогічна думка, 2016. 219 с.
4. Лемак М., Петрище В. Психологу для роботи. Діагностичні методики: збірник. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.
5. Нікітчук У. І. Психологічне тестування: навч.-метод. посіб. Острого: Видвонац. ун-ту Остор. Акад., 2015. 119 с.
6. Терлецька Л. Г. Основи психодіагностики: навчальний посібник. Київ: Главник, 2006. 144 с.

